

PRIJEDLOG ZA OSNIVANJE POLJOPRIVREDNIH UČILIŠTA

PROPOSAL FOR THE ESTABLISHMENT OF AGRICULTURAL COLLEGES

D. pl. Mihaljević, M. Jošt, N. Novosel

SAŽETAK

U sažetku bitne značajke novog poljoprivrednog učilišta:

Malobrojne skupine učenika pristupaju većem korištenju proizvodnih skupova vještačkog osposobljavanja, pokusima i vježbama u laboratorijima, kabinetima, uzgajalištima bilja, voća i životinja. Učenici su usmjereni, kao glavni izvoditelji svih važnih poslova u proizvodnji: dobro prirodno vještačenje, tjedna vježba, nastava i dnevno dužnosništvo. Svaki razred služi, kao malena poljoprivredna zajednica za sticanje znanja i iskustva i konačne proizvodnje, koja ostaje u školi za izložbu i prodaju.

Skupine od 2 do 5 učenika u trećoj godini pripremaju osobne stručne monografije, po vlastitom izboru, o predmetu posebnog zanimanja. Obavezne monografije učenici upotrebljavaju za svoje pokusno dokazivanje u tijeku četvrte godine, na čijim ishodima se osniva diplomski rad u petoj godini.

Odobreni diplomski rad, po više-stručnom odboru, učvršćuje se kao nacrt za poljoprivrednu mikro-poduzetničku proizvodnju, uz prijedlog na posebni odgojni bankarski zajam. Ovakva mikro-poduzeća osiguravaju najdjelotvorniji razvitak naše poljoprivrede i najbrži demografski rast našeg sela.

ABSTRACT

Smaller groups of students make better use of education and training facilities, taking part in trials and tests in laboratories, training production fields for different crops and facilities for livestock production. Students will be in charge of all main production activities and will have weekly practical work, lectures and be on day duty, each class acting as a small agricultural community, requiring knowledge and skills; additionally, they will provide the

range of products, which would be kept in the school for exhibition and for sale.

Small groups of students of the third grade, consisting of 2 to 5 students, will prepare expert publications according to their professional interest. The publications will be used by the students in the fourth grade for field trials, results of which will be used for diploma-work in the fifth grade.

Diploma work, approved by the council of experts, will be used as a plan for a student's own micro-entrepreneurship production, accompanied by the proposal for specific bank loan for education. Such micro-companies will ensure the most efficient development of our agriculture and fastest demographic growth of rural areas.

OSNOVNA NAČELA

U našu hrvatsku prosvjetu, na svim razinama školstva, treba ponovo uvesti čovjekoljubivo odgajanje, umjesto boljševičkog obrazovanja. Ljudsku se osobu ne može ograničiti samo na udove, kao niti na mozak. Čovjek je životna skladnost čitavoga tijela, srca uma i duše; a ne samo izraz lica, oslikavanje, Ausbildung.

Odgajanje je prosvjetljivanje ljudske osobe kroz cijeli život; slobodno, otvoreno, ravnopravno i besplatno za sve građane. To se gradi na učiteljskim poticajima, povodu i upućivanju učenika: izrađivano i prevedeno u osobni slobodni i ispravn odgovor ljudske unutrašnjosti. Sve se obavlja kroz osjećajnost i voljnost; razumijevanje, saznanje i spoznavanje; usvajanje, primjenjivanje i promicanje cijeloga čovjeka, kao ljudske osobe; prema stalnim i ispunjavajućim dobrima i ljepotama.

Iz hrvatskih škola danas treba izbaciti: grubost i tupost, uobraženost i bezobzirnost, nezahvalnost i drskost, neposlušnost i prkosnost, podcjenjivanje i preziranje, potlačivanje i napadanje, opakost i okrutnost, neskladnost i bezosjećajnost, nerazboritost i lažljivost, kradljivost i otimačinu, nametništvo i ljenčarenje, među ostalim. Tako, nikad više neće biti vrijeđana nijedna hrvatska ministrica prosvjete.

Hitno moramo otvoriti široka vrata hrvatskih učilišta "maieutike": čovjekoljubnih ispravnih povoda, poticaja i usmjerivanja; uzora, znanja i mudrosti; istinitosti, pravičnosti i slobode; lijeposti, dobrote i ljubavi; odgovornosti, sposobnosti i stručnosti naših nekadašnjih učitelja. Tada će se moći primijeniti uzvišeni augustinski zakon napuštene uljuđenosti: "Ljubi i čini što hoćeš!"

Prvenstvene i temeljne, neodrecive i neprenosive su dužnosti i obaveze svake demokratske države: stalno i djelotvorno promicanje i zaštita svakog

građanina, ne samo elitnih, niti privilegiranih. Pravna, slobodna i sigurna država mora pružati svim svojim građanima u ravnopravnosti, besplatnosti i izvrsnosti: javnu prosvjetu i zdravstvo, obranu i sudstvo. Tada pravda i sigurnost također prestaju biti samo boljševička zakonska istina, uzdižući se na sveopću, ispravnu i zakonitu pravičnost.

Poštivanje ljudske osobe na tim područjima, po djelotvornosti njezinih čimbenika, gradi domovinska uvjerenja. Samo tako domovinu se može osjećati, kao veliko krilo dobre majke. Zato uljuđeno odgajanje i zdravstvo, sudstvo i obrana ostaju ne isplativi; ne mogu biti zatvarani u nikakvom tržišnom okviru potrošnje, niti "slobodne ponude i potražnje", već samo unosnih ulaganja narodnog razvitka.

Još odavna je odgojno osposobljavajući stručni sustav zapostavio i obezvrijedio našega seljaka, koji je najviše pridonio našoj narodnoj bitnosti. Hrvatska nije nestala, jer nije nestalo njezino selo! No država je uskraćivala našem seljaku odgoj i znanje za suvremenu i unosnu poljoprivredu, a isto tako njegovo neosporno pravo na dostojanstvo čovjeka i građanina.

Hrvatska poljoprivredna proizvodnja i postojanje obiteljskog gazdinstva, postupno je onemogućavano. Gubljenje poljoprivredne proizvodnje, tržišne vrijednosti i zaposlenja, oduzeli su našim seljacima dostojne životne vidike i goli ljudski opstanak.

Tako je pomanjkanje odgovarajućih škola dovelo do presudnog pada poljoprivredne proizvodnje, odnosno njezine unosnosti; radi nestručnog obrađivanja, raspoređivanja i odabiranja. Sve to zajedno dovelo je do protjerivanja iz naših sela mlađih i sposobnijih ljudi. Ovakav progon stručno se zove "prosvjetno iskorjenjivanje stanovništva".

POVODI I SVRHE POLJOPRIVREDNOG UČILIŠTA

Na našu žalost, to je najdublji i najmračniji razlog postupka starenja našeg sela i stalan pad hrvatskog demografskog rasta u skoro svim poljoprivrednim predjelima naše domovine. To bi već trebalo zabrinuti hrvatsku vladu, ako vidi barem neke od spomenutih posljedica i njezinih uzroka. Zato je hitno potrebno oživljavati obiteljska gospodarstva, povratiti poljoprivredniku izgubljeni ili oteti smisao i dostojanstvo života na selu.

Proizvoditelju u poljoprivredi treba osigurati pravedni, zasluženi i unosni dohodak; ne manji, ako ne veći, od onog koji se postiže u tvornicama, uz uljuđene i dostojne životne uvjete. Samo ispravnim priznavanjem svih potreba našeg poljoprivrednog proizvođača poduzetnika, u čovjekoljubnom ravnopravnom poretku i poštivanju, može se izbjeći napuštanje hrvatskih sela i proleterstvo gomilanje pučanstva u gradovima.

D. pl. Mihaljević et al: Prijedlog za osnivanje poljoprivrednih učilišta

Nakon završene osmogodišnje osnovne škole

CURRICULA STRUČNOG POLJOPRIVREDNOG UČILIŠTA

ODGAJATELJSKA NASTAVA	STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE	TUMAČENJE-PRIMJENA
101 Vođenje dobne metodike (2)	112 Biologija - Botanika 2T + 1P	
102 Uljudbeni svjetonazori (2)	113 Šumarstvo 1T + 1P	
103 Građansko odgajanje (2)	114 Vođene vježbe <u>6P</u>	
104 Tjelesni odgoj (2)	3T + 8P	
105 Njemački jezik (3)		
106 Crtežni odgoj (3)	36T + 8P = 44 s tjedno	
107 Glazbeni odgoj (3)		
108 Zemljopis (3)		
109 Povijest (4)		
110 Matematika (4)		
111 Hrvatski jezik (5)		
<u>33 s</u>		
201 Uljudbeni svjetonazori II (2)	211 Biologija - Zoologija 2T + 1P	214 Opća kemija 2T
202 Građansko odgajanje II (2)	212 Peradarstvo 1T + 1P	215 Opća kemija <u>1P</u>
203 Tjelesni odgoj II (2)	213 Vođene vježbe <u>7P</u>	2T + 1P
204 Glazbeni odgoj II (2)	3T + 9P	
205 Crtežni odgoj II (3)		
206 Zemljopis II (3)	35T + 10P = 45 s tjedno	
207 Njemački jezik II (3)		
208 Povijest II (4)		
209 Matematika II (4)		
210 Hrvatski jezik II (5)		
<u>30 s</u>		
301 Uljudbeni svjetonazori III (2)	312 Stočarstvo 1T + 1P	317 Opća i Anorganska kemija 3T
302 Tjelesni odgoj III (2)	313 Pčelarstvo 1T + 1P	318 Opća i Anorganska kemija <u>1P</u>
303 Građanski odgoj III (2)	314 Bibliografija 1TP	3T + 1P
304 Fizika (2)	315 Zaštita zdravlja čovjeka 1TP	
305 Računovodstvo (2)	316 Vođene vježbe <u>7P</u>	
306 Zemljopis III (3)	2T + 11P	
307 Biologija (2)		
308 Engleski jezik (3)	35T + 12P = 47 s tjedno	
309 Matematika III (3)		
310 Hrvatski jezik III (4)	Odobrava se svjedožba sposobnosti:	
311 Povijest III (4)	TEHNIČKI POMOĆNIK ŠUMARSTVA-PČELARSTVA-PERADARSTVA-STOČARSTVA.	
<u>29 s</u>		
401 Uljudbeni svjetonazori IV (2)	410 Voćarstvo 1T + 1P	415 Organska kemija 2T + 1P
402 Psihologija (2)	411 Mikrobiologija 1T + 1P	416 Biološka kemija 2T + 1P
403 Tjelesni odgoj IV (2)	412 Poljoprivred. klimatol. 1T + 1P	417 Analitička kemija <u>1T + 1P</u>
404 Biologija II (2)	413 Polj. mehanizac. 1T + 1P	5T + 3P
405 Fizika II (3)	414 Vođene vježbe <u>7P</u>	
406 Matematika IV (3)	4T + 11P	
407 Književnost (3)		
408 Engleski jezik II (3)	33T + 14P = 47 s tjedno	
409 Povijest IV-V (4)		
<u>24 s</u>		
501 Deontologija (2)	511 Povrčarstvo 1T + 1P	516 Primjena edafologije 2T + 1P
502 Građansko odgajanje IV (2)	512 Vinogradar. - Vinar. 1T + 2P	517 Dokazivanje privrednog poduzetništva <u>3T + 3P</u>
503 Tjelesni odgoj V (2)	513 Biljna patologija 2T + 1P	5 + 4P
504 Fizika III (2)	514 Hidrologija 1TP	
505 Biologija III (2)	515 Vođene vježbe <u>6P</u>	
506 Književnost II (2)	4T + 11P	
507 Zemljopis IV-V (3)	33T + 15P = 48 s tjedno	
508 Matematika V (3)	Odobrava se naslov osposobljavanja - svjedožba stručnosti:	
509 Engleski jezik III (3)	TEHNIČKI MATURANT ŠUMARSTVA-PČELARSTVA-PERADARSTVA-STOČARSTVA-ŽITARSTVA-POVRČARSTVA-VOĆARSTVA-VINOGRADARSTVA-VINARSTVA	
510 Filozofija (3)	Diplomirani-odgovorni "STRUČNI POLJOPRIVREDNIK PODUZETNIK".	
<u>24 s</u>		

Ljudska zajednica raste, kada svaka osoba pojedinačno može izabrati i odlučiti o svojem djelovanju u slobodi i solidarnosti. Ovakvi postupci uključuju sigurnost i odgovornost da se postigne pravičnost. Za sve to je potrebno odgojiti i osposobiti čovjeka; da usvoji trajne čovječanske vrednote i postigne stručno zvanje. Čovjekoljubivo društvo se razvija, ako svaki njegov pripadnik može računati s prigodama, mogućnostima i potporama za vlastita tvorevinska ispunjenja. Tako se pristupa ostvarenju stalnih i novih ponuda zapošljavanja, poboljšavanja kakvoće života i umnožavanje proizvodnje. Ovo je moguće ostvariti kroz novo poljoprivredno školovanje.

Na taj način poljoprivreda prestaje biti upravljanje oskudnim sredstvima te se pretvara u suparničke izvedbe sve većeg, vrsnijeg i unosnijeg rada. Značajnost ovakvog temeljno različitog sustava stoji u činjenicama, da samo zapošljavanje u ispravnoj i dostojnoj privredi, omogućuje: najdublje i najčvršće ukorjenjivanje čovjeka u svojoj rodnoj okolini. Upravo ovdje se nalazi otvoren pristup putu najjačeg demografskog rasta i najvrednijeg obogaćivanja čovjeka, društva i naroda: prvenstveni uvjet narodnog opstanka.

ZNAČAJKE POLJOPRIVREDNOG UČILIŠTA

Malobrojne skupine učenika pristupaju većem korištenju proizvodnih sklopova vještačkog osposobljavanja; kroz pokuse i vježbe u laboratorijima i kabinetima, na uzgajalištima bilja, voća i povrća, u odabiranju vrsnosti sjemena, te pripremanju boljih životinjskih pasmina. Učnici su usmjeravani kao glavni izvoditelji svih važnih poslova u proizvodnji: dobno i prirodno vještačenje, tjedna vježba, redovita nastava i dnevno dužnosništvo. Svaki razred služi kao malena poljoprivredna zajednica za stjecanje znanja i sposobnosti, iskustva i konačne proizvodnje, koja se ostvaruje u školi za promicanje i unovčavanje.

Skupine od 2 do 5 učenika u trećoj godini pripremaju osobne stručne monografije, po vlastitom izboru, o predmetu posebnog zanimanja i pristupačne ostvarljivosti. Obavezne monografije učenici upotrebljavaju za svoje pokusno dokazivanje u četvrtoj godini, na čemu se osniva diplomski rad u petoj godini.

Odobreni diplomski rad, po više-stručnom odboru, učvršćuje se kao nacrt za poljoprivrednu mikro-poduzetničku proizvodnju, uz prijedlog za posebni privredni odgojni bankarski zajam. Ovakva privredna mikro-poduzeća osiguravaju najdjelotvorniji razvitak naše poljoprivrede i najprirodniji demografski rast našega sela i naše domovine.

Adresa autora - *Author's address:*

Primljeno: 16.11.1995.

Dragutin pl. Mihaljević
Sveučilište u Mendози
Republika Argentina
Marijan Jošt
Nikola Novosel
Poljoprivredni institut Križevci